

STRATEGIE ČTENÍ

Přemýšlení o tom, jak číst

METAKOGNICE

Uvažování myšlení

Než budeš schopen opravdu zvýšit svoje dovednosti při čtení, potřebuješ rozumět tomu, co se děje v mysli dobrého čtenáře, když čte. Můžeš dokonce tyto věci už dělat. Jen to ještě nevíš.

VÍCE O METAKOGNICI

Dobří čtenáři mají vyvinuty správné návyky. Tyto návyky nazýváme strategie. Strategie pomáhají čtenářům rozumět, propojovat a určit důležitost toho, co čtou. Během čtení si představují, kladou otázky a čtou mezi řádky.

Strategie čtení

Rozlišujeme sedm strategií čtení

Propojování

Kladení otázek

Určování důležitého

Usuzování a předvídání

Představování

Syntéza

Použití strategií "opravy"

Propojování

- Text k sobě (podobné události ve tvém životě)
- Text k textu (knihy, filmy, televize, atd.)
- Text k životu (skutečné události ve světě)

Propojování

Zeptej se sám sebe:

Co už o tom vím?

Událo se něco podobného v mém životě?

Jak bych se cítil, pokud by se tohle stalo
mně?

Jak to souvisí s postavami?

Připomíná mi příběh něco?

Propojování

Propoj vlastní zkušenosti s textem

Kladení otázek

- Co jsi nepochopil?
- Co jsi pochopil?
- Kterým slovům jsi nerozuměl.
- Které další otázky máš?
- Co bys chtěl vědět o tom, co čteš?

Proč klást otázky?

- Kladení otázek při čtení pomáhá udržet pozornost.
- Když se mysl toulá, nerozumíme textu, a proto se nudíme.
- Jestliže narazíme na něco, čemu nerozumíme, je potřeba zkontrolovat porozumění – umět si položit správnou otázku.

Určování důležitého

Vyber detaily, které jsou důležité pro zapamatování.

- Přemýšlej, na co se učitel zeptá v testu.
- Přemýšlej, co může být později důležité, ale autor to pouze naznačuje.

Proč určovat důležité?

Všechno, co čteme, se skládá z mnoha informací. Nemůžeme si pamatovat všechno. Rozhodnutím, co je důležité, si také nemusíme pamatovat všechno.

Můžeme informace seřadit podle důležitosti tak, abychom si je byli schopni lépe zapamatovat.

Usuzování a předvídání

Dobří čtenáři jsou jako detektivové.
Používají vodítka v textu k určení toho,
co se vlastně v příběhu děje.

Tohle je usuzování.

Usuzování a předvídání

Dobří čtenáři také hádají, co se stane
v příběhu.

Používají autorovy narážky, aby
předvídali.

Usuzování a předvídání

Zeptej se sám sebe:

Co není přímo řečeno a já jsem na to přišel.

Co předvídám, že se stane?

Proč si to myslím?

Usuzování a předvídání

Pamatuj:

Znalosti + text = usuzování

Představy

Kreslí obrázky ve své mysli tak, jak je autor vytváří svými slovy.

Buď pozorný ke smyslovým detailům.

Například: kdybys tam byl, co bys viděl, slyšel, cítil, jak by ti chutnalo, čeho by ses dotýkal...

Proč si představovat?

Když si nepředstavuješ události
v příběhu, nudíš se.

Autorovou prací je vykreslit obrázky ve
čtenářově mysli. Čtenářovou prací je
představit si, co autor popisuje.

Proč ne?

Syntéza

V závěrečné syntéze musíš všechno dát dohromady. Jinými slovy, jaký je smysl toho, co čteš?

Syntéza

Zeptej se sám sebe:

Co to vše znamená?

Jaká je hlavní myšlenka?

Zůstaly mi nějaké nezodpovězené otázky?

Jaká jsou ponaučení, která bych se měl naučit?

Co si myslím o této knize?

Použití strategií „opravy“

Ujisti se, že rozumíš tomu, co čteš. Když se dostaneš do problémů (nerozumíš něčemu), použij drobné strategie, které ti pomůžou znovu nalézt smysl.

Použití strategií „opravy“

Některé ze strategií „opravy“:

Přečíst znova text

Podtrhnout si některá slova

Použít slovník

Číst nahlas

Požádat o pomoc

Proč používat tyto strategie?

Strategie vytvářejí plán útoku. S nimi můžeš vyřešit spoustu problémů.

Strategie ti pomáhají naučit se, jak rozumět. Jestliže víš, jak rozumět, pak budeš pravděpodobně rozumět mnohem lépe.

Strategie ti pomáhají si uvědomit, jak myslíš, a tak můžeš myslet mnohem hlouběji.

Proč používat tyto strategie?

Pamatuj:

Možná některou z těchto strategií už používáš. Jen o tom možná nevíš. Ale když budeš číst komplikovanější text, budeš potřebovat tyto strategie záměrně použít.

Procvičuj je tedy!